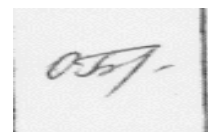

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Затверджено кафедрою
«28 » серпня 2020 р.
Завідувач кафедри
Бабак О.І.

кафедра всесвітньої історії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НОВА ІСТОРІЯ КРАЇН ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)

Освітня програма: Середня освіта (Географія та Історія)

Факультет історії та права

Робоча програма «Нова історія країн Європи та Америки» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

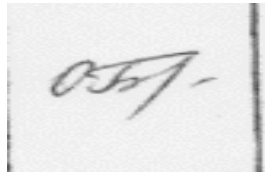
Розробник: кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Бабак Оксана Іванівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри всесвітньої історії
Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені
Володимира Винниченка

Протокол від «28 » серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри всесвітньої історії

(доц. Бабак О.І.)

A rectangular box containing a handwritten signature in black ink, which appears to be 'О.І. Бабак'.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS: 4 Загальна кількість годин: 120 . Тижневих годин: 5 семестр – 4 год.	<i>Галузь знань:</i> 01 «Освіта/Педагогіка» <i>Спеціальність:</i> 014 «Середня освіта (Географія)» <i>Предметні спеціальності:</i> «Середня освіта (Географія та Історія)» <i>Рівень вищої освіти:</i> перший (бакалаврський)	<i>Форма навчання:</i> денна/заочна <i>Тип дисципліни:</i> обов'язкова (цикл фахової підготовки) <i>Лекції:</i> 30 год. <i>Семінари:</i> 24 год. <i>Самостійна робота:</i> 66 год. Вид контролю: екзамен

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної дисципліни:

- Формування наукового розуміння історії як закономірного поступального процесу розвитку людського суспільства від нижчого ступеню до вищого;
- Формування у студентів знань про причини, хід і наслідки історичних подій в країнах тогочасної Європи і Америки.
- При вивченні предмету у студентів продовжують складатися наукові основи поглядів на історичне минуле людства і перспективи його розвитку.
- З метою підготовки спеціалістів з питань всесвітньої історії викладання курсу забезпечить формування системи знань, які стосуються специфіки роботи даного профілю. Ґрунтовна підготовка з курсу «Нова історія країн Європи та Америки» допоможе розуміти сучасну міжнародну політику та її особливості в минулому, з'ясувати основні тенденції та закономірності розвитку країн Європи й Америки, проаналізувати особливості генезису капіталізму, процеси модернізації політичного та соціально-економічного устрою, простежити еволюцію форм державного правління, проаналізувати особливості формування та розвитку суспільної свідомості в період ХІХ – початку ХХ століття.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- формувати наукове розуміння історії як закономірного поступального процесу розвитку людського суспільства від нижчого ступеню до вищого;
- при вивченні предмету у студентів продовжують складатися наукові основи поглядів на історичне минуле людства і перспективи його розвитку;

- формувати у студентів знання про причини, хід і наслідки історичних подій в країнах тогочасної Європи і Америки;

- викладання курсу забезпечить формування системи знань, які стосуються специфіки роботи даного профілю. Ґрунтовна підготовка з курсу «Нова історія країн Європи та Америки» допоможе розуміти сучасну міжнародну політику та її особливості в минулому.

У результаті вивчення курсу «Нова історія країн Європи й Америки» студенти повинні знати та вміти:

- основний зміст та періодизацію нової історії;
- політичну карту Європи;
- особливості процесу генезису капіталізму в різних країнах Європи й Америки;
- регіональну та галузеву специфіку промислової революції;
- модернізацію політичного та соціально-економічного ладу й механізм вибору: революція чи реформа;
- еволюцію соціальної структури західноєвропейського суспільства, соціальні рухи, причини та значення буржуазних революцій XVIII – поч. XX ст.;
- характеристику нових форм суспільної свідомості: консерватизму, лібералізму, анархізму, соціалізму та їх різновидностей і трансформацій у політичні партії;
- найважливіші історичні джерела з вузлових проблем курсу;
- ефективно використовувати знання з історії Європи й Америки в практичній діяльності вчителя історії;
- творчо застосовувати теоретичні знання при оцінюванні сучасних процесів, що відбуваються в світі;
- порівнювати різні концепції, точки зору на історичний розвиток країн, обґрунтовувати знання з нової історії країн Європи й Америки;
- вільно й чітко викладати історичний матеріал із використанням спеціальної лексики;
- підібрати та систематизувати дидактичні матеріали з нової історії;
- вести шкільний факультатив з країнознавства.

Сформовані компетентності:

ЗК9 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК8 – здатність проектувати і складати різноманітні тематичні карти, аналізувати інформацію за географічними та історичними картами, атласами та іншими картографічними творами, використовувати ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії, історії та вирішення задач, пов'язаних із просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС.

ФК16 - здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їхні ролі в суспільному житті, оцінювати та визначати історичні джерела(пам'ятки).

ФК17 - здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, дискутувати про минуле в політичному й культурному аспектах.

ФК18 - здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної

картини світу.

**Програмні результати навчання відповідні
компонентам освітньої програми:**

ПРН8 - *знає* та *розуміє* історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів; основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.

ПРН10 - *знає* та *розуміє* історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує краєзнавчий підхід на уроках географії та історії, у позакласній та позашкільній роботі з учнівською молоддю.

ПРН14 – *складає* різноманітні тематичні карти, застосовуючи різні графічні прийоми, *аналізує інформацію* за географічними та історичними картами, атласами та іншими картографічними творами; *застосовує* ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії, історії та для вирішення задач, пов'язаних з просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС;

ПРН20 - Уміє використовувати новітні методологічні підходи у навчальній та професійній діяльності: цивілізаційний, аксіологічний, культурологічний, антропологічний, багатофакторний;

ПРН21 - Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками; працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин, відведених на			
		лекції	семінари	самостійну роботу
Розділ 1. Основні тенденції розвитку країн Заходу у XVI-XVIII століттях				
Тема 1. Основні тенденції розвитку держав в період Нового часу	7	2	-	5
Тема 2. Європейський абсолютизм	7	2	-	5
Тема 3. Англія в XVII–XVIII ст.	10	2	2	6
Тема 4. Німецькі держави XVII–XVIII століттях	9	2	2	5
Тема 5. Утворення Сполучених Штатів Америки	12	2	4	6
Тема 6. Франція в другій половині XVII – XVIII ст.	14	4	4	6
<i>Всього</i>	59	14	12	33
Розділ 2. Основні тенденції розвитку країн Європи та Америки XIX – поч XXст.				
Тема 7. Міжнародні відносини в XIX – початку XX ст.	11	4	2	5
Тема 8. Велика Британія в XIX ст.	10	2	2	6
Тема 9. Франція в XIX – початку XX ст. (2год)	12	2	4	6
Тема 10. США в XIX –початку XX ст.(4 год)	12	4	2	6
Тема 11. Німеччина в XIX – початку XX ст.(2 год)	9	2	2	5
Тема 12. Італія в XIX – початку XX ст.	7	2	-	5
<i>Всього Розділ 2.</i>	61	16	12	33
<i>Всього</i>	120	30	24	66

4. ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙ

Розділ 1. Основні тенденції розвитку країн Заходу у XVI-XVIII століттях

Тема 1. Основні тенденції розвитку країн Заходу у XVI-XVIII століттях (2 год.)

1. Економічний і соціальний розвиток Європи на середину XVI- XVIII століть. Ти часу.
2. Особливості державно-політичного становища країн Заходу в період Нового часу.
3. Духовний розвиток.

Тема 2. Європейський абсолютизм нового часу(2год.)

1. Поняття абсолютизму.
2. Основні риси абсолютизму.
3. Національні особливості абсолютизму.

Тема 3. Англія в XVII–XVIII століттях. Англійська буржуазна революція (2 год.)

1. Особливості політичного і економічного розвитку Англії перед революцією.
2. Періодизація революції та характеристика основних періодів.
3. Значення та історіографія Англійської буржуазної революції.

Тема 4. Німецькі держави XVII–XVIII століттях (2 год.)

1. Політична роздробленість Німеччини після Вестфальського миру 1648 року.
2. Австрія наприкінці XVII – початку XVIII століття.
3. Бранденбург – Пруссія наприкінці XVII – початку XVIII століття.

Тема 5. Утворення Сполучених Штатів Америки(2 год.)

1. Колонізація Північної Америки. Суспільство і політична система колоній. Економічний розвиток англійських колоній.
2. Здобуття незалежності американськими колоніями.
3. Діяльність Континентальних Конгресів. Декларація Незалежності. Конституція 1787 р. “Біль про права”.

Тема 6. Франція в другій половині XVII – XVIII століття (4 год.).

1. Економіко-політичне становище в країні. Фронда. Абсолютизм за Людовіка XIV, Людовік XV.
2. Французька революція XVIII століття. Причини і передумови революції.
3. Періодизація Великої Французької революції XVIII ст. та характеристика етапів Революції.

Розділ 2. Основні тенденції розвитку країн Європи та Америки XIX – поч XXст.

Тема 7. Міжнародні відносини в XIX – початку XX ст. (4г.).

1. Віденський конгрес і нова система міжнародних відносин.
2. Загальна характеристика розвитку міжнародних відносин останньої третини XIX –початку XX ст.
3. Створення військово- політичних союзів.

4. Боротьба держав за колоніальний розподіл. Становлення колоніальних держав.
5. Розвиток міжнародних відносин напередодні Першої світової війни.

Тема 8. Велика Британія в XIX ст. (2г.).

1. Особливості економічного розвитку Англії в XIX ст.
2. Тенденції розвитку внутрішньої політики Англії. Становлення політичних партій.
3. Вікторіанський період в історії Великої Британії.
4. Зовнішньополітичний курс Англії. Зміна орієнтирів та доктрин. Колоніальна політика.

Тема 9. Франція в XIX – початку XX ст.(2 год)

1. Франція в період Липневої монархії (1830 – 1848 рр).
2. Революція 1848-1849 рр. Друга республіка у Франції.
3. Становлення Третьої республіки. Основні політичні сили Франції та їх вплив на внутрішню політику.
4. Зовнішня та колоніальна політика Франції у XIX ст.

Тема 10. США XIX- початку XX ст. (4г.).

1. Соціально -економічне становище США. Освоєння Заходу та особливості розвитку Півдня.
2. Політика Авраама Лінкольна. Етапи й наслідки Громадянської війни.
3. Перетворення США у провідну промислову державу світу. Американський корпоративний капіталізм.
4. Особливості американської політичної системи. Республіканці. Демократи.
5. Ідеологія експансіонізму в США: її економічні, соціальні і ідейні основи. Доктрини Монро, Р. Олні, «передбачення долі», політика «великого кийка», «дипломатія долара».

Тема 11. Німеччина в XIX – початку XX ст. (2г.).

1. Особливості економічного та соціального розвитку німецьких земель в першій половині XIX ст.
2. Політика О.Бісмарка щодо об'єднання Німеччини й консолідації німецької нації.
3. Державний устрій та економічний розвиток Німецької імперії. Політична система Імперії. Внутрішня політика О.фон Бісмарка.
4. Зовнішня політика. Колоніальна експансія Німеччини.

Тема 12. Італія в XIX – початку XX ст. (2г.).

1. Внутрішньополітичне становище Італії.«Ліберальна ера» Джолітті.
2. Економічний розвиток Італії.
3. Зовнішня політика.

1. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 3. Англія в XVII–XVIII ст. (2 год.)

1. Передумови революції. Специфіка економічного, політичного та релігійного розвитку Англії напередодні революції.
2. Початок революції та діяльність Довгого парламенту. «Велика Ремонстрація».
3. Перша громадянська війна в Англії 1642-1646 рр. Причини невдач парламентської армії. Роль О.Кромвеля у створенні армії «нового зразку».
4. Протекторат О.Кромвеля (1653-1659 рр). «Знаряддя управління».
5. Підсумки та історичне значення Англійської революції.

Тема 4. Німецькі держави у XVII–XVIII ст. (2 год.).

1. Державний лад «Священної Римської імперії» германської нації.
2. Посилення Бранденбургу-Пруссії. Пруський абсолютизм за Фрідріха II.
3. «Освічений абсолютизм» в Австрії у другій половині XVIII століття. Реформи Марії Терезії та Йосифа II.
4. Зовнішня політика Австрії та Пруссії.

Тема 5. Утворення Сполучених Штатів Америки (4 год.)

Заняття 1. (2 год.)

1. Етапи англійської колонізації Північної Америки. Типи колоній.
2. Соціальний та національний склад колоніального суспільства. Політичний устрій північноамериканських колоній.
3. Економічний розвиток колоній в XVII - першій половині XVIII ст.

Заняття 2. (2 год.)

1. Основні фактори формування американської нації. Особливості ідеології американського Просвітництва. Б.Франклін та Т.Джефферсон – ідеологи американської революції
2. Причини, характер, періодизація війни північноамериканських колоній. Початок війни за незалежність.
3. Формування основ державності в США. Декларація незалежності. Соціальний зміст та правова специфіка Статей Конфедерації.

Тема 6. Франція в другій половині XVII – XVIII ст. (4 год.)

Заняття 1. (2 год.)

1. Передумови революції. Особливості економічного та політичного розвитку Франції напередодні революції. Характеристика станів.
2. Просвітницькі ідеї - ідеологічне підґрунтя революції.
3. Початок революції. Скликання Генеральних штатів. Взяття Бастилії. Формування нових органів влади.
4. Конституціоналісти монархісти при владі (1789-1792). Антифеодальне законодавство. Проголошення Декларації прав людини та громадянина.

Заняття 2. (2 год.)

1. Повстання 31 травня - 2 червня 1793 р. Встановлення якобінської диктатури. Режим революційного терору: М.Робесп'єр - ідеолог якобінства. Падіння якобінської диктатури.
2. Термідоріанський переворот і внутрішня політика термідоріанського Конвенту та

Директорії (1794-1799 рр.). Конституція 1795 р. Зовнішня політика Директорії.

3. Державний переворот 18 брюмера 1799 р. Підсумки, характер та значення революції.
4. Історіографія Великої французької буржуазної революції.

Тема 7. Міжнародні відносини в ХІХ – початку ХХ ст. (2 год.)

1. Віденський конгрес 1814 – 1815 рр.
2. Дипломатичні договори 1814 – 1815рр.
3. Створення «Священного союзу». Посилення феодальної реакції в Європі.

Тема 8. Велика Британія в ХІХ ст. (2 год.)

1. Економічний розвиток Англії. Втрата Англією промислової монополії.
2. Особливості політичного життя. Ліберальне законодавство початку ХХ ст. Девід Ллойд Джордж. Акт про парламент 1911р.
3. Ірландська проблема. «Молода Ірландія». Відродження національно-визвольного руху в Ірландії.
4. Робітничий і соціалістичний рух. Утворення лейбористської партії.

Тема 9. Франція в ХІХ – початку ХХ ст. (4 год)

Заняття 1. (2 год.)

1. Причини і наслідки Липневої революції 1830 р.
2. Соціально – економічний розвиток країни в роки Липневої монархії.
3. Внутрішня і зовнішня політика Другої імперії.

Заняття 2. (2 год.)

1. Особливості економічного розвитку Франції у період Третьої республіки.
2. Формування політичної системи Третьої республіки (1871 -1873). Конституція 1875року. Політичні кризи 80 – 90 рр. ХІХ ст.
3. Правління радикалів. Кабінети Комба, Клемансо, Бріана.

Тема 10. США в ХІХ –початку ХХ ст. (2 год)

1. Причини Другої американської революції. А. Лінкольн. Утворення Південної Конфедерації.
2. Початок Громадянської війни, її етапи. Буржуазно-демократичні зміни в період війни. Основні законодавчі акти Громадянської війни.
3. Причини, зміст і результати Реконструкції Півдня (1865-1877). 13 і 14 поправки до Конституції США. Ку-клукс-клан.
4. Результати і значення Другої американської революції. Історіографія Громадянської війни в США.

Тема 11. Німеччина в ХІХ – початку ХХ ст. (2 год)

1. Економічний і політичний розвиток Німеччини в 50-60-х рр. ХІХ ст.
2. Прихід до влади Бісмарка. Програма Бісмарка об'єднання Німеччини на чолі Пруссії.
3. Етапи об'єднання Німеччини:
  - а) війна Пруссії і Австрії проти Данії(1864),
  - б) війна Пруссії й Італії проти Австрії(1866),

в) франко-пруська війна.

4. Історичне значення об'єднання Німеччини.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Розділ 1.

1. Проаналізуйте боротьбу парламенту з королем на основі документу “Петиція про право” (див. Хрестоматія по новій історії / Под. ред. А. Губера, А. Ефимова: В 3 т. – М., 1963. – Т.1. – С. 19–21).
2. Розкрийте пуританську ідеологію на прикладі відомих англійських діячів XVII ст.
3. Проаналізуйте позицію англіканської церкви напередодні революції та в її перший період на основі “Петиції про корені та гілки” (див. Практикум по новій історії (1640–1870) / ред. Т. Естефєрова. – М., 1973. – С.11–13). Виділіть статті, які є спробою захистити від посягань корони майнові права та економічні інтереси буржуазії.
4. Проаналізуйте на основі документів соціальну програму дигерів (див. Практикум по новій історії (1640–1870) / ред. Т. Естефєрова. – М., 1973. – С.47–55).
5. На основі документів (див. Хрестоматія по новій історії / Под. ред. А. Губера, А. Ефимова: В 3 т. – М., 1963. – Т.1. – С. 77–92) проаналізуйте становище Англії в роки французької революції та наполеонівських війн.
6. Охарактеризуйте діяльність американської дипломатії (Б. Франклін) напередодні вступу у війну Франції, Іспанії й Нідерландів.
7. Проаналізуйте документ “Декларація незалежності” (див. Хрестоматія по новій історії / Под. ред. А. Губера, А. Ефимова: В 3 т. – М., 1963. – Т.1. – С. 419–425) й виділіть його стержневі концептуальні ідеї.
8. Дайте оцінку Конституції 1787 року (див. Хрестоматія по новій історії / Под. ред. А. Губера, А. Ефимова: В 3 т. – М., 1963. – Т.1. – С. 419–425), вказавши її позитивні аспекти (питання, які вона розв'язала) та деякі “убудовані вади” (те, що не було розв'язано).
9. Розкрийте головний зміст “Біллю про права” (див. Хрестоматія по новій історії / Под. ред. А. Губера, А. Ефимова: В 3 т. – М., 1963. – Т.1. – С. 444–445), пояснивши, чим було зумовлене його прийняття.
10. На основі документів (див. Хрестоматія по новій історії / Под. ред. А. Губера, А. Ефимова: В 3 т. – М., 1963. – Т.1. – С. 229–236) охарактеризуйте політичний устрій Пруссії у XVIII ст.
11. Проаналізуйте “Декларацію прав людини і громадянина” (див. Хрестоматія по новій історії / Под. ред. А. Губера, А. Ефимова: В 3 т. – М., 1963. – Т.1. – С. 154–156). Чому вона стала документом великого революційного значення?
12. У вигляді таблиці подайте діяльність революційних клубів у Франції, зазначивши політичних лідерів, вимоги та завдання в ході революції.
13. У вигляді таблиці подайте періодизацію Великої французької революції, вписавши визначальні події, що відбувалися на певних етапах.
14. У вигляді таблиці покажіть загальні закономірності і особливості промислової революції в різних країнах.
15. Написати есе на тему «Східне питання в системі міжнародних відносин»
16. У вигляді таблиці розкрийте тему «Колоніальне питання у міжнародних відносинах».

Розділ 2.

Самостійна робота по темах і виконання тестової роботи

Завдання до поточного тестування

1. Провідними принципами міжнародного врегулювання на Віденському конгресі були: а) легітимізму; б) колективної дипломатії; в) невтручання у внутрішні справи держав; г)

- врахування балансу геополітичних інтересів та сфер впливу великих європейських держав, що склався в результаті наполеонівських війн; д) сили.
2. Вкажіть чотири великих держави, які брали активну участь в роботі Віденського конгресу: а) Португалія; б) Австрія; в) Англія; г) Швеція; д) Росія; е) Саксонія; є) Пруссія.
  3. Які території були передані Австрії згідно рішень Віденського конгресу: а) північна частина Саксонії; б) Тіроль; в) Далмація; г) Трієст; д) герцогство Варшавське; е) Вальтеліна.
  4. Рішення Віденського конгресу були зафіксовані в документі: а) “Заключний акт”; б) “Основні рішення конгресу”; в) “Договір переможців”; г) “Віденські рішення”.
  5. Німецький союз був утворений у: а) 1832 р.; б) 1854 р.; в) 1836 р.; г) 1815 р.; д) 1840 р.
  6. Діяльність Священного союзу була пов’язана із: а) підтримкою революційних рухів; б) підкоренням підданих своїм правителям; в) переслідуванням національно-визвольних рухів; г) політикою створення національних держав; д) сприянням розвитку національного відродження; е) політичним та релігійним вільнодумством.
  7. Вимоги ліберальної буржуазії напередодні революції 1820 р. зводилися до: а) обмеження королівської влади; б) зменшення церковної десятини; в) ліквідації цехів; г) вислання експедиційних військ для придушення революції в американських колоніях; д) прийняття податку на прибуток; е) введення свободи капіталістичного підприємництва.
  8. Фраза “Італія – це лише географічний термін” належить: а) Меттерніху; б) Талейрану; в) Бісмарку; г) Шатобріану.
  9. Для придушення італійського повстання 1820–1821 рр. були послані війська: а) Австрії; б) Пруссії; в) Англії; г) Франції.
  10. Результати Веронського конгресу 1822 р. полягали у: а) французькій інтервенції в Іспанії; б) франко-пруському вторгненню в Англію; в) підписанні мирного договору між Англією, Росією та Францією; г) відновленні самодержавної влади Фердинанда VII; д) утворенні Священного союзу.
  11. Доктрина Монро в США була проголошена у: а) 1815 р.; б) 1820 р.; в) 1823 р.; г) 1825 р.
  12. Основними причинами революції 1848 р. у Франції були: а) невдоволення народу політикою уряду Гізо; б) тяжке економічне становище Франції; в) прагнення запобігти висланню французьких солдат для ведення військових дій в колоніях; г) позбавлення буржуазії виборчих прав, а відтак усунення від політичної влади; д) скрутне становище народних мас Франції; е) встановлення у Франції республіки; є) реакційна політика фінансової аристократії.
  13. Поразка червненого повстання в ході революції 1848 р. у Франції була зумовлена: а) відсутністю в робітничого класу своєї партії; б) стихійністю й неорганізованістю; в) нестачею відповідного озброєння; г) наявністю серед революціонерів провокаторів; д) зовнішньою контрреволюційною політикою США; е) меншою кількісною перевагою революціонерів.
Під час революції 1848 р. у Франції була утворена: а) Друга республіка; б) Друга імперія; в) Третя республіка.
  14. Другий період французької революції 1848–1849 рр. тривав: а) лютий 1848 – квітень 1848 рр.; б) лютий 1848 – травень 1848 рр.; в) березень 1848 – травень 1849 рр.; г) травень 1848 – травень 1849 рр.; д) травень 1849 – грудень 1851 рр.
  15. Прихильників монархії у Франції, які боролися за відновлення на престолі династії Бурбонів, називали: а) бонапартистами; б) орлеаністами; в) легітимістами; г) абсолютистами.
Проголошення імператора Наполеона III відбулося: а) 25 лютого 1848 р.; б) 4 травня 1849 р.; в) 2 грудня 1851 р.; г) 2 грудня 1852 р.
  16. Яким подіям передувало введення пруських військ у Шлезвіг та Голштінію у 1848 р.: а) зміцненню позицій Пруссії на Балтійському морі; б) зверненню Данії за допомогою до Англії, Росії й Швеції; в) підписанню перемир’я між Пруссією та Данією; г) введенню французьких військ у Данію.

17. Придушення повстань в Південній Німеччині пруськими військами призвело до: а) встановлення пруської гегемонії в Німеччині; б) створення союзу німецьких держав під керівництвом пруського короля; в) зміцнення Німецького союзу; г) розширення австрійських територій.
18. Парламентська реформа в Англії була проведена у: а) 1825 р.; б) 1832 р.; в) 1834 р.; г) 1836 р.
19. Промислову й торговельну першість Англія здобула у: а) 30–40-і рр. XIX ст.; б) 50–60-і рр. XIX ст.; в) 60–70-і рр. XIX ст.
20. Прем'єр-міністром Великобританії у 1855–1865 рр. був: а) Генрі Пальмерстон; б) Бенджамін Дізраелі; в) Уільям Гладстон.
21. Фразу “У Великобританії немає постійних союзників. В неї є лише постійні інтереси” сказав: а) Солсбері; б) Пальмерстон; в) Дізраелі; г) Гладстон.
Англія дбала про “недоторканість” та “цілісність” Туреччини через: а) бажання підтримки народів, поневолених Османською імперією; б) прагнення знайти порозуміння із Росією; в) прагнення підкорити її своєму впливу, не рахуючись із суверенітетом малих народів.
22. Рушійною силою ірландського національно-визвольного руху були: а) дворяни; б) землевласники; в) селяни; г) буржуазія.
23. Товари англійської промисловості здебільшого експортувалися у: а) колонії; б) зарубіжні країни; в) знаходилися в межах країни.
24. Вікторіанською епохою в історії Великобританії називають період: а) 1837–1901 рр.; б) 1857–1914 рр.; в) 1871–1911 рр.; г) 1873–1911 рр.
25. Англо-афганська війна 1838–1842 рр. закінчилася: а) встановленням англійського контролю над зовнішньою політикою Афганістану; б) встановленням колоніального панування Англії в Афганістані; в) поразкою Англії; г) визнанням Англії незалежності й суверенітету Афганістану.
26. Опіумні війни – це: а) воєнні конфлікти на кордоні Китаю та Індії, пов'язані із активізацією контрабандної торгівлі опіумом у Китаї в 40-х рр. XIX ст.; б) громадянський конфлікт у Китаї, спровокований боротьбою китайського уряду проти порушення заборони торгівлі опіумом, наслідки якого призвели до втручання англійської дипломатії; в) англо-китайський конфлікт, викликаний порушенням китайським урядом монополії англійських купців на торгівлю опіумом у Китаї; г) серія англо-французьких воєнних конфліктів, викликаних боротьбою за право торгівлі опіумом на території Китаю.
27. Англо-ефіопська війна тривала: а) 1867–1868 рр.; б) 1865–1869 рр.; в) 1869–1870 рр.
28. До другої парламентської реформи в Англії можна віднести: а) виборчі права отримали жінки; б) виборче право в містах надавалося всім власникам квартир, і людям, які наймали квартири при введенні певного майнового цензу; в) скасовано нерівномірний розподіл округів; г) виборче право на селі надавалося всім орендарям земельних наділів з річним прибутком 12 фунтів стерлінгів.
29. Суть “доктрини Монро” полягала у: а) політиці втручання у внутрішні справи європейських держав; б) виступі США проти розширення колоніальних володінь європейських держав на американських континентах; в) політиці втручання США у справи вже існуючих європейських колоній; г) підтримка Сполученими Штатами Америки республіканської форми правління; д) фактичне захоплення територій в Латинській Америці США; е) виступі США проти розповсюдження в Америці політичної системи європейських держав – монархії.
30. Обраний у 1860 р. президентом США Авраам Лінкольн був представником партії: а) соціалістичної; б) демократичної; в) республіканської.
31. Територія, яку США викупили в Іспанії (1819 р.) за 5 млн.\$: а) Аляска; б) Техас; в) Флорида.
32. У 50-х рр. XIX ст. “майстернею світу” називали: а) Англію; б) США; в) Німеччину.
33. Яка територія була приєднана до США в 1945 р.: а) Флорида; б) Каліфорнія; в) Вірджинія; г) Техас; д) Нова Мексика.

34. Рух в США у XVIII–XIX ст., що мав на меті відміну рабства негрів називався: а) аболіціонізм; б) кольбертизм; в) парламентаризм.
35. Система плантаційного рабства в першій половині XIX ст. у США існувала на: а) Півночі; б) Півдні; в) Заході.
36. Президентом Південної Конфедерації в 1861 р. став: а) Олександр Стівенс; б) Джефферсон Девіс; в) Авраам Лінкольн.
37. Закон про гомстеди в США був прийнятий у: а) 1861 р.; б) 1862 р.; в) 1865 р.; г) 1877 р.
38. 13-та поправка до Конституції США, внесена в січні 1865 р. гарантувала: а) введення податку на прибуток; б) скасування рабства; в) введення прямого голосування виборців.
39. Призначення міністрів періоду Другої імперії у Франції входило до повноважень: а) імператора; б) Сенату; в) Законодавчого корпусу; г) Державної ради.
40. До негативних рис французької економіки середини XIX ст. можна віднести: а) вивіз капіталу в колонії; б) переважання ручного виробництва над фабричним; в) завершення промислового перевороту; г) наявність дрібного виробництва.
41. Закон “Про суспільну небезпеку”, який прийняв Наполеон III у 1858 р. був спрямований на: а) заборону страйків, угод між робітниками й роботодавцями; б) арешт без суду та слідства осіб, які піддавалися репресіям під час червневого повстання 1848 р. і в грудні 1851 р.; в) заборону жіночої та дитячої праці на виробництві.
42. Впродовж 1860-х рр. Наполеон III провів низку реформ, які були втілені у зв’язку із: а) прагненням імператора зробити Францію ліберальною державою; б) зростанням робітничого руху; в) кризою бонапартизму; г) загостренням франко-англійського колоніального суперництва.
43. Гасло “Імперія – це мир” належить: а) Наполеону I; б) Наполеону II; в) Наполеону III.
44. Пломб’єрське побачення 1858 р. призвело до наступних наслідків: а) оголошення Австрією війни Сардинському королівству; б) підписання союзу між Австрією та Францією; в) усунення від влади короля Сардинії Віктора-Емануїла II; г) передача Савойї і Ніцци Франції; д) передача Ломбардії та Венеції Сардинському королівству.
45. Віллафранкське перемир’я 1859 р. призвело до: а) завершення франко-італо-австрійської війни; б) підписання угоди між Наполеоном III і Францем-Йосифом; в) затримки процесу об’єднання Італії; г) підписання угоди між Віктором-Емануїлом та Наполеоном III.
46. Впродовж 1856–1860 рр. Наполеон III вів загарбницьку політику за проникнення французів у: а) Сирію; б) Алжир; в) Китай; г) Сенегал.
47. Мексиканська афера, яка підірвала економіку Франції та дискредитувала бонапартистський режим, тривала впродовж: а) 1853–1858 рр.; б) 1859–1865 рр.; в) 1862–1867 рр.; г) 1865–1871 рр.
48. Новаторський і важливий принцип, який був внесений Наполеоном III у Конституцію 1870 р.: а) відповідальність уряду перед парламентом; б) таємне голосування на виборах; в) свобода слова, друку, зборів.
49. Найбільшими державами в Німецькому союзі були: а) Австрія; б) Ганновер; в) Саксонія; г) Пруссія.
50. Пруський шлях розвитку капіталізму полягав у наступному: а) синтезі форм землеволодіння при збереженні елементів феодальних відносин; б) отриманні селянами землі невеличкими ділянками за викуп; в) переважання міського населення над сільським; г) екстенсивний розвиток сільського господарства за рахунок розширення низькооплачуваної найманої праці й посилення форм експлуатації; д) переважання великого земельного володіння латифундіального типу; е) швидкий перехід від феодалізму до капіталізму.
51. Причиною війни Пруссії та Австрії з Данією 1864 р. стали: а) територіальні претензії Англії в Північній Німеччині; б) претензії Пруссії на Шлезвіг й Голштінію; в) прагнення Пруссії стати “визволителькою всіх німецьких народів”; г) проголошення в Данії нової конституції.
52. В австро-пруській війні 1866 р. на боці Австрії виступили: а) Саксонія; б) Баварія; в) Баден; г) Вюртемберг; д) Мекленбург; е) Тюрінгія.

53. Битва поблизу села Садова, яка завершила австро-пруську війну відбулася: а) 3 липня 1866 р.; б) 15 серпня 1866 р.; в) 23 серпня 1866 р.
54. Північнонімецький союз був утворений у: а) 1866 р.; б) 1859 р.; в) 1867 р.; г) 1864 р.
55. Об'єднавча політика Пруссії наштовхувалася на: а) прагнення північнонімецького союзу вести самостійну лінію політики; б) опір у Південній Німеччині; в) широкий робітничий рух на півночі.
56. Суть "Емської депеші" Отто Бісмарка полягала у: а) спробі згладити франко-пруські суперечності й попередити війну; б) публічному приниженні Франції Бісмарком як формальному приводі для початку війни; в) офіційній реакції Пруссії на відмову Леопольда Гогенцоллерна від іспанського престолу.
57. Остаточний мирний договір, який завершив франко-пруську війну був підписаний: а) 26 лютого 1871 р. у Версалі; б) 10 травня 1871 р. у Франкфурті-на-Майні; в) 28 березня 1872 р. в Берліні; г) 10 липня 1872 р. в Парижі.
58. Результати франко-пруської війни полягали у: а) завершенні національного об'єднання Німеччини; б) анексії Ельзасу та Лотарингії Німецькою імперією; в) завершенні об'єднання Італії; г) розширенні території Франції за рахунок південнонімецьких земель; д) зміні політичної карти Європи; е) посиленні впливу Австро-Угорщини в Європі.
59. Гасло "Німеччина буде об'єднана залізом і кров'ю" висловив: а) Отто фон Бісмарк; б) Вільгельм I; в) Гельмут фон Мольтке.
60. Домінуючим напрямом у літературі першої половини XIX ст. був: а) реалізм; б) романтизм; в) містицизм.
61. Провідним стилем у архітектурі першої половини XIX ст. був: а) класицизм; б) рококо; в) еkleктизм; г) модерн.
62. До технічних винаходів першої половини XIX ст. можна віднести: а) парову машину; б) телеграф; в) пароплав; г) автомобіль.
63. Англо – бурська війна відбулася у...:
а) 1899-1902 рр.; б) 1898 р.; в) 1904-1905 рр.
64. Внаслідок англо-бурської війни.:
а) республіка Оранжевої ріки та Трансвааль перетворились в англійські володіння;
б) створено домініон — Південно-Африканський союз;
в) Бірма втратила свою незалежність.
65. Дати визначення понять: буланжизм, комбізм, клерикалізм, конгрегація, опортунізм.

7. Індивідуальні завдання (не передбачено)

8. Методи навчання

Основні форми освітнього процесу: • навчальні заняття; • самостійна робота студентів; • робота в науковій бібліотеці ЦДПУ імені В. Винниченка та мережі Інтернет; • контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів: • лекція з використанням структурно-логічних схем та наочних матеріалів; • семінарське заняття; • консультація; • екзамен

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні **методи навчання:**

За типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; відповідно до логіки пізнання: аналітичний; індуктивний; дедуктивний;

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка;

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

9. Система оцінювання і поточного контролю знань

«Нова історія країн Європи та Америки» вивчається протягом п'ятого семестру. По завершенню семестру студенти складають іспит.

Оцінювання знань студентів здійснюється шляхом виконання завдань, які включають *поточний, екзаменаційний та семестровий (СК) контроль.*

Результати контрольних завдань оцінюються за 100-бальною системою.

За результатами оцінювання студентам виставляються бали – 60 балів за поточний контроль.

Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання; усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, цілісність, системність відповіді, культура мови;
- самостійність суджень студента і творчість мислення, його теоретичний рівень;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні узагальнення, уміння робити порівняльний аналіз;

– рівень сформованості і здатності вирішувати комунікативні завдання, визначені в робочій навчальній програмі (організація дискусії із проблемного питання, вміння давати стислі й місткі відповіді опонентам у дискусії, аргументовано захищати свою концепцію і висновки, підводити висновки за результатами дискусії);

виконання письмових завдань: логічність, уміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми на семінарському занятті – **5 балів**:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить покликання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує
4	студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.
3	Студент засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, з помилками.
1-2	студент невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускає помилки

До 2-х балів виставляється студентіві, який робив вдалі доповнення протягом семінарських занять з певної теми модуля, виправляв неточності, старанно працював впродовж заняття, залучався до колективних обговорень. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль **0 балів**.

Види завдань самостійної роботи:

- написання реферативного повідомлення;
- складання вікіпедійних довідок, опорних конспектів, таблиць;
- колоквиум;
- анотація наукової статті, монографії, підручника;
- рецензія на наукову статтю, монографію, підручник;
- самостійне вивчення окремих тем і написання конспектів.

Підсумковий (семестровий) контроль - екзамен

• Екзаменаційний контроль:

до **40 балів**. На екзамен виносяться вузлові питання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх.

Приклад розрахунку оцінки знань студента:

З дисципліни (сума балів) розраховується як сума підсумкової семестрової модульної оцінки та екзаменаційної оцінки та виставляється за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Таким чином, за цю дисципліну студентом може бути отримано максимум 100 балів. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання студента відображаються у заліковій книжці.

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 50	до 10	до 40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до екзамену

- Загальна характеристика та основні проблеми першого періоду нової історії.
- Європейський абсолютизм нового часу.
- Передумови і початок Англійської революції XVII ст.
- Конституційний («мирний») етап Англійської революції XVII ст. «Велика реконстрація».
- Рух левеллерів. Діяльність Д.Лільберна. Програмний документ «Народна згода».
- Інdependентська республіка у 1649 – 1653 рр., її внутрішня та зовнішня політика.
- Режим протекторату Кромвеля в Англії (1653 – 1658 рр.), його внутрішня та зовнішня політика. Конституція «Знаряддя управління».
- Епоха реставрації Стюартів (1660 – 1685 рр.). Внутрішня та зовнішня політика Карла II.
- «Славна революція» 1688-1689 рр. в Англії. «Білль про права» (1689).
- Особливості соціально-економічного устрою Англії першої половини XVIII ст.
- Внутрішня та зовнішня політика Англії у другій половині XVIII ст.
- Промисловий переворот в Англії у 60 – 80 – ті рр. XVIII ст., його технічна та соціальна сутність.
- Колоніальна політика Англії в XVII – XVIII ст. Формування Британської колоніальної імперії.
- Просвітництво в Англії, його характерні риси та напрямки в суспільно – політичній думці.
- Розвиток англійської парламентарної системи в першій половині XVIII ст.
- Зовнішня політика Англії в період наполеонівської доби.
- Формування двопартійної політичної системи в Англії у 60- 80 – ті рр. XVII ст.
- Заснування північноамериканських колоній. Суспільство і політична система колоній.
- Економічний розвиток північноамериканських колоній у XVII – XVIII ст.
- Нова колоніальна політика Англії в північноамериканських колоніях у XVIII ст. Виникнення антиколоніального руху.
- Ідейна підготовка Американської революції.
- Вплив просвітницьких ідей на північноамериканську революцію. Діяльність Т. Джефферсона та Т. Пейна.
- Початок війни за Незалежність північноамериканських колоній. «Декларація незалежності».

24. Завершення війни за незалежність. Статті Конфедерації 1781 р. Конституція США 1787 року.
25. Бранденбург-Пруссія. Пруське королівство XVII ст.
26. Імперія Габсбургів в другій половині XVII- XVIII ст. «Просвітницький абсолютизм» Марії Терезії та Йосипа II.
27. Німецькі землі XVIII ст. «Просвітницький абсолютизм» Фрідріха II.
28. Ф. М. Вольтер та його вплив на розвиток просвітницької ідеології.
29. Суспільно – політичні погляди Ш. Л. Монтеск'є.
30. Політичний радикалізм Ж.Ж. Руссо.
31. Французьке просвітництво, його характерні риси.
32. Тимчасова криза французького абсолютизму. Фронда.
33. Характеристика французького абсолютизму за Людовіка XIV та за Людовіка XV.
34. Економічне та політичне становище Франції у другій половині XVIII ст. Характеристика станів. Скликання Генеральних Штатів.
35. Французькі політичні клуби, їх учасники та роль у Великій французькій революції XVIII ст.
36. Діяльність Установчих зборів та їх законодавство (1789 – 1791 рр.). О. Мірабо та М.Ж. Лафайєт.
37. Початок революційних війн у Франції, їх характер та значення для країн Європи.
38. Повстання 10 серпня 1792 р. Проголошення Першої республіки у Франції.
39. Повстання 31 травня – 2 червня 1793 року. Конституція 1793 р.
40. Внутрішня та зовнішня політика якобінців у 1793-1794- х рр. Якобінська диктатура. Терор.
41. Термідоріанський переворот. Внутрішня та зовнішня політика термідоріанського Конвенту та Директорії (1794 – 1799 рр.).
42. Переворот 18 брюмера 1799 р. у Франції та прихід до влади Наполеона I.
43. Франція в роки Консульства та Першої імперії (1799 -1814 рр.).
44. Політична ситуація в Італії. Роздробленість країни XVII – XVIII ст.
45. Економічний розвиток Франції в 70-90 рр. 19 ст. Причини промислового відставання.
46. Формування політичної системи Третьої республіки у Франції. Конституція 1875р.
47. Внутрішня політика поміркованих республіканців (1879-1884) у Франції. Політичні кризи у Франції в останній третині 19 ст.: буланжиський рух, справа Вільсона, “Панама”.
48. Роль буланжиського руху у суспільно-політичному житті Франції наприкінці 19-початку 20 століття.
49. Промислове піднесення Франції на початку 20 століття.
50. “Справа Дрейфуса”. Перегрупування політичних сил Франції на початку 20 століття.
51. Внутрішня політика радикалів на початку 20 століття. Кабінети Е. Комба, Ж. Клемансо, А. Бріана.
52. Синдикалістський рух у Франції наприкінці 19 ст. – на поч. 20 ст.
53. Зовнішня і колоніальна політика Третьої республіки .
54. Утворення Німецької імперії. Особливості політичної системи Німеччини наприкінці 19ст.– на поч. 20 ст. Конституція 1871 р.
55. Економічний розвиток Німеччини в 70-90 рр. 19століття. Структурні зрушення в економіці. Грюндерство.
56. Внутрішня політика Німецької імперії в 1871-1890 рр. Політика “культуркампф”, “виключний закон”, соціальне законодавство. Отто фон Бісмарк.
57. Зовнішня політика Німецької імперії в 1871-1890 рр. Система політичних союзів О. фон Бісмарка.
58. Німецька соціал-демократія в 70-90 рр. 19 ст. Готська програма Соціалістичної робітничої партії Німеччини. А. Бебель, В. Лібкнехт.
59. Німецька соціал-демократична партія на межі століть. К. Каутський та Е. Бернштейн.
60. Економічний розвиток Німеччини на початку 20 ст.
61. “Новий курс” рейхсканцлера Л.Капрані.
62. Загострення політичної ситуації в Німеччині на початку 20 століття. ”Бюловський блок”.

63. Проголошення Німеччиною політики “світового панування”. Пангерманізм.
64. Економічний розвиток Великобританії в 70-90 рр. 19 ст. Причини втрати світової промислової гегемонії.
65. Тенденції внутрішньої політики і особливості політичного життя Англії в 70-90 рр. 19 ст. В. Гладстон та Б. Дізраелі.
66. Політика Англії щодо Ірландії. Ч.С. Парнелл. Ольстерська проблема.
67. Зовнішня політика Англії наприкінці 19 ст. Колоніальні війни.
68. Робітничий рух в Англії наприкінці 19 ст. Особливості профспілкового руху. Тред-юніонізм.
69. Економічний розвиток Британії на початку 20 ст.
70. Внутрішня політика Англії в 1901-1914рр. Соціальні реформи лібералів. “ Народний” бюджет Д. Ллойда Джорджа.
71. Зовнішня і колоніальна політика Англії на поч. 20 ст. Зміна зовнішньополітичних орієнтирів.
72. Робітничий і соціалістичний рух в Англії на початку 20 ст. Утворення лейбористської партії. Р. Макдональд, С. і Б. Вебб.
73. Економічний розвиток США наприкінці 19 ст. Перетворення США у провідну промислову державу світу.
74. Особливості розвитку с/г США. Фермерський рух. Грейнджери. Грінбекери. Популісти.
75. Внутрішньополітичний розвиток США наприкінці 19 ст. Особливості американської політичної системи.
76. Робітничий рух в США наприкінці 19 ст., його особливості. “Орден рицарів праці”. Американська федерація праці.
77. Національне питання в США, шляхи його вирішення. У.Дюбуа і “ніагарський рух”.
78. Зовнішня політика США в 70-90рр. Ідеологія панамериканізму.
79. Економічний розвиток США на поч.20 ст. Американський корпоративний капіталізм.
80. Зовнішня політика США на поч.20 ст. Політика ”великого кийка”. “Дипломатія долара”. Доктрина “відкритих дверей”.
81. Східне питання в системі міжнародних відносин наприкінці 19 ст. східна криза (1875-1878 рр.). Берлінський конгрес.
82. Міжнародні відносини в останній третині 19 ст. (загальна характеристика). Загострення суперечностей між провідними капіталістичними країнами наприкінці 19 ст.
83. Система політичних союзів Бісмарка: “Союз трьох імператорів”, Двоїстий союз, Троїстий союз, “Перестраховальна угода”.
84. Східне питання на початку 20 ст. Боснійська криза 1908-1909 рр. Балканські війни 1912-1913 рр.
85. Особливості міжнародних відносин на початку 20 ст. Розташування сил на світовій арені напередодні Першої світової війни.
86. Внутрішньополітичне становище Італії. Економічний розвиток. Взаємовідносини церкви й держави.
87. «Ліберальна ера» Д.Джолітті.
88. Зовнішня політика Італії. Італо – турецька війна 1911 – 1912рр.
89. Особливості розвитку капіталізму в країнах Латинської Америки. Ліберальна модель економіки, суспільства та держави.
90. Еволюція консерватизму і лібералізму. Політичні інститути і партії.

10. Методичне забезпечення

Бабак О.І. НМК з курсу «Нова історія країн Європи та Америки» (ч.ІІ) для студентів [Електронний ресурс] (до електронної папки входять: матеріали по підготовці до семінарських занять та самостійної роботи, методичні рекомендації, збірники документів, термінологічний словник

11. Рекомендована література

Базова

1. 1. Авербух Р.А. Революция в Австрии (1848-1849 гг.). – М., 1970.
2. Ададуrow В. Історія Франції. Королівська держава та створення нації (від початків до кінця XVIII століття). Серія “Історія країн світу” Львів, 2002.
3. Адо А. Крестьянство в европейских буржуазных революциях XVI–XVIII вв. // Новая и новейшая история. – 1983. – № 1.
4. Адо А. Место Французской революции в процессе перехода страны от феодализма к капитализму // Новая и новейшая история. – 1989. – № 3.
5. Альперович М., Слезкин Л. История Латинской Америки (с древнейших времен до начала XX в.). – М., 1991.
6. Американские президенты // Под ред. Хайдекинга Ю.-М., 1977.
7. Американские президенты: 41 портрет. – Ростов-на-Дону, 1997.
8. Американська демократія та незалежність України. – Львів, 1992.
9. Английская буржуазная революция XVII в. / Под ред. Е. Косминского и В. Левицкого. – Т. 1 – 2. – М., 1954.
10. Английская буржуазная революция XVII века. – М., 1954. – Т. 1 – 2.
11. Анисимов А. Россия и США во время второй “опиумной” войны // Новая и новейшая история. – 2000. – № 4.
12. Антология мировой правовой мысли: В 5 т. Т.3: Европа, Америка XVII–XIX в.-199. -829 с.
13. Антюхина-Московченко В. Третья республика во Франции, 1870-1918. -М., 1986. -488с
14. Антясов М.В. Панамериканизм: идеология и практика. – М., 1981.
15. Аптекер Г. Американская революция. 1763–1815. – М., 1962.
16. Арон Р. Мир і війна між націями. – К.: МП ЮНІВЕРС, 2000.
17. Аскольдова С. Начало массового рабочего движения в США (80-е XIX в.). -М., 1966.-232 с.
18. Байбакова Л. Негритянский вопрос в политике республиканской партии США (конец 70-х – начало 80-х годов XIX века) // Новая и новейшая история. – 1982. – № 6.
19. Барг М. Великая Английская революция в портретах ее деятелей. – М., 1991.
20. Барг М. Кромвель и его время. – М., 1970.
21. Барг М. Место XVII в. в истории Европы // Вопросы истории. – 1985. – №3.
22. Барг М. Народные низы в английской революции XVII в. Движение и идеология истинных левеллеров. – М., 1967.
23. Барг М., Черняк Е. Великие социальные революции нового времени в межформационном переходе от феодализма к капитализму. – М., 1969.
24. Барг М.А., Черняк Е.Б. Революции европейского масштаба в процессе переход от феодализма к капитализму /XVI–XIX вв./ //Новая й новейшая история. -1980. – №3.
25. Баталов Э.Я. Проблема демократии в американской политической мысли XX века. – М.: Прогресс – Традиция, 2010. – 375 с.
26. Бацер М. Левеллеры против Кромвеля (1647–1649) // Новая и новейшая история. – 2002. – № 3.
27. Бацер М. От нарратива к теории. Англо-американская историография английской революции XVII в. // Новая и новейшая история. – 1997. – № 5.
28. Безотосный В. Наполеоновские разведывательные службы в военной кампании 1812 года // Новая и новейшая история. – 2004. – № 4.
29. Белявская И. Теодор Рузвельт и общественно-политическая жизнь США. -М., 1978.-310 с.
30. Беляева Г., Ливанцев Е. История государства и права зарубежных стран. – Ленинград, 1997.
31. Бендрикова Л. Французская историография революции 1848–1849 гг. во Франции. – М., 1969.
32. Берк Э. Размышления о революции во Франции // Социс. – 1993. – № 4.
33. Бисмарк О. Мысли и воспоминания. – М., 1940–1941. – Т. 1 – 3.
34. Бисмарк Отто фон. Воспоминания и мемуары: В 2 т. – Т.1 – 2. – М., 2000.

35. Блайбер Г., Шмидт В. Европейские революции 1848-1849 гг. в историческом сравнении (к вопросу о типологии и периодизации). // Новая и новейшая история. – 1988.- №5.
36. Блуменау С. Жак Неккер // Вопросы истории. – 2004. – № 7.
37. Блуменау С. Религия и революция 1789 г. Во Франции. Смена веков в историографии страны // 1998. – № 3.
38. Бобилева С. Історія Німеччини з давніх часів до 1945 року. – Дніпропетровськ, 2003.
39. Бовыкин Д. Людовик XVII: жизнь и легенда // Новая и новейшая история. – 1995. – № 4.
40. Богина Ш. Иммиграция в США накануне и в период гражданской войны (1865–1877). – М., 1985.
41. Болховитинов Н. Доктрина Монро. – М., 1959.
42. Болховитинов Н. Россия и война за независимость. – М., 1976.
43. Бондаревский Г. Английская политика и международные отношения в бассейне Персидского залива (кон.19 – нач. 20 в.). -М.,1968.-542 с.
44. Борисов Ю. Дипломатия Людовика XIV. – М., 1991.
45. Борисов Ю. Три портрета времен Людовика XIV // Новая и новейшая история. – 1991. – № 1.
46. Боровець І. Нова історія країн Європи та Америки 1870-1918 рр. Міжнародні відносини. Практикум : навчальний посібник для студентів історичних факультетів та факультетів міжнародних відносин ВНЗ / І. Боровець. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 264 с.
47. Бочорошвили К. Армия Наполеона // Новая и новейшая история. – 1986. – № 5.
48. Бредіхин А.В.. Всесвітня історія. Для студентів спеціальності «Політологія»: Навч. посібник. - Донецьк,2008. - 186 с.. 2008.
49. Брюнин В. Внутривластическая борьба в Германии летом и осенью 1917 г.-Л.,1965. -228 с
50. Бурин С.Н. На полях сражений Гражданской войны в США. – М., 1988.
51. Бьюкенен Дж. Мемуары дипломата. – М., 1991.
52. Вард Г. Історія США. - М.: Астрель, 2009. - 256 с.
53. Варьяш О., Черных А. Португалия: дороги истории. -М.,1990.-140 с.
54. Вебстерн Н. Всемирная революция: Заговор против цивилизации. -К.,2001.-290 с.
55. Вейдер Б. Блистательный Бонапарт. – М., 1992.
56. Вейт В. Религия и церковь в Англии. – М., 1976.
57. Великобритания: политика, экономика, история. – СПб. 1995.
58. Визен Л. Хосе Марти. Хроника жизни повстанца. -М.,1964. -304 с. (Куба 19 ст.)
59. Виллар К. Социалистическое движение во Франции. 1893-1905.-М.,1969.-583 с.
60. Виноградов В. Британский лев на Босфоре. -М.,1991. -159 с. (Англии 19 в.)
61. Виноградов В. Великобритания и Балканы: от Венского конгресса до Крымской войны. – М., 1985.
62. Виноградов К., Жданов Ю. Вильгельм II и внешнеполитический курс кайзеровской Германии: конец XIX – начало XX века // НИИИ. -1992.-№3
63. Виноградов К., Суртаев П. Королева Виктория, принц-супруг Альберт и Крымская война // Новая и новейшая история. – 2004. – № 2.
64. Виноградов К.Б. Бисмарк, европейская дипломатия и общественность в 1865 – 1871 гг. // НИИ. – 1985. - №1.
65. Виноградов К.Б. Боснийский кризис 1908-1909 гг. Пролог первой мировой войны. -М.,1964.
66. Виноградов К.Б. Дэвид Ллойд Джордж. – М., 1970.
67. Виноградов К.Б. Мировая политика 60-80-х годов XIX века: события и люди. – М., 1991.
68. Виноградов К.Б., Науменков О.А. На службе британского колониализма: (Страницы политической биографии лорда Солсбери) //НИИ. – 1981.- № 1 –2.
69. Винокурова М. Английское крестьянство в канун буржуазной революции середины XVII в. – М., 1992.
70. Виппер Р.Ю. История Нового времени. Киев, 1997.
71. Витте С.Ю. Воспоминания. – М., 1960. – Т. 1-2.
72. Відвідати Віденський конгрес, або про деякі уроки довору, який на століття забезпечив мир у Європі [Текст] / Домінік Муазі // День. - 2014. - 30 вересня. - С. 9

73. Віденський конгрес (1814-1815 рр.): історичні уроки та дороговкази майбутнього (інституційно-дипломатичний аспект) [Текст] : до 200-річного ювілею / В. Циватий // Зовнішні справи. - 2015. - № 8. - С. 24-29. - Бібліогр.: 9 назв.
74. Війна за незалежність північноамериканських колоній Англії та утворення США: Конспект лекцій / Укл. О. І. Сич. – Чернівці, 2003.
75. Война за независимость и образование США. – М., 1976.
76. Всемирная военная история в поучительных и занимательных примерах / Авт.- сост. Н. Ф. Ковалевский. – М., 2000.
77. Всемирная история / Под ред. Е.М. Жукова. Т. 7. М., 1960.
78. Всемирная история в 24-х т. Т.12 – 17. – М.: Литература, 1996.
79. Всемирная история. – В 24 т. – Т. 7. – М., 1983.
80. Всемирная история: В 24 т. – Т.18. – Минск, 1997.
81. Всемирная история: В 24 т. Т.12: Начало колониальных империй. -1999.-590 с.
82. Всесвітня історія [Текст] : Довідник школяра і студента / Віктор Губарев. - Донецьк : БАО, 2007. - 493,[1] с. - ISBN 978-966-548-915-3. - ISBN 978-966-548-901-6
83. Всесвітня історія [Текст] : Довідник школяра і студента / Віктор Губарев. - Донецьк : БАО, 2007. - 493,[1] с.
84. Галкин И.С. Создание Германской империи 1815-1871. - М.,1986.
85. Гарсина Х. Испания XX в. - М.,1967. - 486 с.
86. Геделунд Л. История Дании. -СПб,1907. -263 с.
87. Гелла Т.Н. Либерализм «новый империализм» в Великобритании в 80 – 90 –х годах XIX века// НИИ. – 2001. - №2.
88. Герман Кіндер, Вернер Хільгеман. Всесвітня історія. – Київ.: «Знання-прес», 2001.
89. Германская история в новое и новейшее время. – М., 1970.- Т.1,2.
90. Германская история в новое и новейшее время. -М.,1976.
91. Гизо Ф. Английская революция. – Ростов-на-Дону, 1996. – Т. 1 – 2.
92. Гогенцоллерн В. Переписка Вильгельма II с Николаем II: 1894-1914. -М.,1923.-198 с.
93. Гончарова Т. Индейская Америка: пять столетий колонизации и перспективы возрождения // Новая и новейшая история. – 1992. – № 6.
94. Григулевич И. Хосе Марти – предвестник кубинской революции. -М.,1979.-286 с.
95. Грох М. От кризиса феодального общества к буржуазной революции // Новая и новейшая история. – 1987. – № 6.
96. Гуч Г. История современной Европы. -М.,1925.-291 с.
97. Гют П. Я – Жозефина, императрица. – М., 1997.
98. Дебидур А. Дипломатическая история Европы. – Ростов-на-Дону, 1995. – Т. 1 – 2.
99. Дементьев Й.П. Американская историография Гражданской войны в США (1861-1865). – М, 1963.
100. Джеджора О. Історія Європейської цивілізації. Ч. 1. – Львів.: АБА, 1999.
101. Джеджора О. Історія Європейської цивілізації. Ч. 1. – Львів: АБА, 1999.
102. Джеджула К. Історія Франції. – К., 1954.
103. Джефферсон Т. Автобіографія. – Л., 1990.
104. Дипломатия и война. 1914 и 1939 гг. (документы) // Вопросы истории. – 1997. - №7.
105. Додолев Н. Венский конгресс 1815 года в современной зарубежной историографии // Новая и новейшая история. – 1994. – № 3.
106. Долинин А. Чили. -М.,1952.-288 с.
107. Дрио С. История Европы в конце 19 в.- 1901. -192 с.
108. Друга американська агресія [Текст] // Надзвичайна ситуація. - 2011. - № 10. - С. 34
109. Дюррозель Ж-Б. Всякая империя падет: теоретический взгляд на международные отношения. – М., 1983.
110. Европейская политика США в конце XIX – начале XX в. – Л.,1989.
111. Егоров А. Англичане под угрозой десанта Наполеона в 1803 году // Новая и новейшая история. – 2005. – № 1.

112. Егоров С. Конституционализм в США. – М., 1994.
113. Ермакович Л. Политическая борьба в Венесуэле в конце 19 - нач. 20 в.- М.,1989. -155 с.
114. Ерофеев Н.А. Очерки по истории Англии 1815-1917 гг. – М.: ИМО, 1959 г., 262 с.
115. Ерофеев Н.А. Очерки по истории Англии 1815-1917. М., 1959.
116. Ерусалимский А. Внешняя политика и дипломатия германского империализма в конце XIX в. – М.,1951. -604 с.
117. Ерусалимский А. Бисмарк. Дипломатия и милитаризм. – М., 1968.
118. Ефимов А. США. Пути развития капитализма: (Доимпериалистическая эпоха). -М.,1969.-695 с.
119. Жигалина О. Великобритания на Среднем Востоке, 19 – нач.20 в.- М.,1990. -166 с.
120. Жорес Ж. История французской революции. Вып. - Одесса,1906. -162 с.
121. Жорес Ж. Политические и социальные идеи Европы и великая революция. – СПб,1906. -Т.1.-494 с.
122. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / Володимир Макарчук. - Вид. 6-те, доп. - К. : Атіка, 2007. - 624,[1] с.
123. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / Володимир Макарчук ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка", Ін-т права та психології. - 8-е вид., доп. - К. : Атіка ; Харків : Право, 2015. - 623,[1] с.
124. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / Володимир Макарчук ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка", Ін-т права та психології. - 8-е вид., доп. - К. : Атіка ; Харків : Право, 2015. - 623,[1] с.
125. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / Володимир Макарчук. - Вид. 6-те, доп. - К. : Атіка, 2007. - 624,[1] с.
126. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / Володимир Макарчук ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка", Ін-т права та психології. - 8-е вид., доп. - К. : Атіка ; Харків : Право, 2015. - 623,[1] с.
127. Зайцев В. Первые всемирные промышленные выставки в Лондоне // Новая и новейшая история. – 2001.– № 4.
128. Законодательство Английской революции 1640–1660 гг./ Составитель Н. Дмитриевский. – М., 1964.
129. Земарау А., Цайдлер П. Великие куртизанки. – М., 1992.
130. Золотухин М.Ю. Великобритания и международный кризис на Балканах середины 80 – х гг. XIX в. // НИНИ. - 1987. - №6.
131. Зубков А. Англия и ее североамериканские колонии в преддверии войны за независимость // Новая и новейшая история. – 1982. – № 2.
132. Зубок Я. Очерки истории США (1877-1918). - М.,1956.
133. Иванов Р. Борьба негров за землю и свободу на Юге США (1865–1877). – М., 1958.
134. Иванов Р. Дипломатия Авраама Линкольна. – М., 1987.
135. Иванов Р.Ф. Авраам Линкольн й Гражданская война в США. – М., 1964.
136. Иванян Э. От Джорджа Вашингтона до Джорджа Буша. Белый дом и пресса. – М., 1991.
137. Ивонин Ю. Абсолютизм в Германии в XVII–XIX вв. // Новая и новейшая история. – 1990. – № 4.
138. Ивонина Л. Джулио Мазарини // Вопросы истории. – 2004.– № 5.
139. Ивонина Л. Мазарини и его мир. – Смоленск, 2002.
140. Ивонина Ю. Джон Черчилль, герцог Мальборо // Вопросы истории. – 2003. –№ 6.
141. Ивонина Ю. Фридрих II Гогенцоллерн и Йосиф II // Вопросы истории. – 2003.– № 10.
142. Иегер О. Всеобщая история в 4-х т./Под ред. Слонимского. - СПб. -т.4.-836 с.
143. Исдейл Ч. Наполеоновские войны. – М., 1997.
144. Исколь С. Тильзитский мир: Россия и германские государства // Отечественная история. – 1994. – № 4, 5.
145. Исламов Т., Фрейдзон В. Переход от феодализма к капитализму в Западной, Центральной и Юго-Восточной Европе // Новая и новейшая история. – 1986. № 1.

146. Испания и Португалия. – М., 1947.
147. Историография истории Нового времени стран Европы и Америки / Под ред. И.П. Дементьева. М., 1990.
148. Историография Новой и Новейшей истории стран Европы и Америки / Под ред. И.С. Галкина. М., 1977.
149. История XIX века. Под ред. Лависса и Рамбо. – М., 1938. – Т. 3.
150. История Венгрии. В 3-х томах. -М., 1971-1972.Т.1-2.
151. История внешней политики и дипломатии США. 1775 – 1877гг. – М., 1994.
152. История дипломатии / Под ред. В.А. Зорина. Т. 1. М., 1959.
153. История дипломатии. Т.1-3.- М., 1959-1965.
154. История дипломатии: В 3 т. – Т. – 1. – М., 1975.
155. История дипломатии: В 5 т. Т.2-3 / Под ред. А.А.Громько, И.Н. Земскова, В.А. Зорина и др. М., 1963- 1965.
156. История Европы с древнейших времен до наших дней. Т. 4. М., 1994.
157. История Европы: В 8т.- Т.5. - М., 2000.
158. История Ирландии/ Гольдман Л., Колпаков А.-М.,1980. -390 с
159. История Италии // Под ред. Мизиано К.: В 3-х т.- Т.2. -М.,1970-1971
160. История Латинской Америки (70-е гг. 19 в.-1918 г.). - М.,1993.-510 с.
161. История Латинской Америки. Доколумбовая эпоха – 70-е годы XIX века. – М., 1991.
162. История США / Под ред. Г. Севастьянова: В 4 т. – Т. 1. – М., 1985.
163. История Франции в 3-х т. / отв. ред. А. Манфред. – М.: Наука, 1972.
164. История XIX века // Под ред. Лависса и Рамбо. - М.,1938.
165. История Швеции. -М.,1974.-719 с.
166. Історія Америки [Текст] / Джордж Бравн Тіндалл, Дейвід Е. Шай ; пер. з англ.: Людмила Притула, Галина Сташків, Олександра Щур ; ред. Марія Габлевич. - 6-те вид. - Львів : Літопис, 2010. - 903 с. : іл.
167. Історія Америки [Текст] / Джордж Бравн Тіндалл, Дейвід Е. Шай ; пер. з англ.: Людмила Притула, Галина Сташків, Олександра Щур ; ред. Марія Габлевич. - 6-те вид. - Львів : Літопис, 2010. - 903 с.
168. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : навчальний посібник / Володимир Глиняний ; Одеська нац. юридична ак-я. – 5,6-те вид. - К. : Істина, 2010. - 767,[1] с.
169. Історія дипломатичних відносин у ХХ сторіччі. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2008, - 368 с.
170. Історія середніх віків [] : у 2 т. : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Василь Балух ; Віктор Коцур. - Чернівці : Наші книги, 2010 - Т. 2
171. Історія Сполучених Штатів Америки: Інформаційне агентство Сполучених Штатів, 2001.
172. Кан С. Объединение Германии (1864–1871). – М., 1957.
173. Караваев А. Бразилия. -М.,1974. -69с с.
174. Карлейль Т. Французская революция. История. – М., 1991.
175. Каррі Девід Конституція США. – К., 1993.
176. Кертман Л., Рахтмир П. Буржуазия Западной Европы и Северной Америки на рубеже XIX-XX веков. -М.,1984.-159с.
177. Кин Ц. Италия конца XIX в.: судьбы людей и теорий. -М.,1978.-200 с.
178. Кирова К. Жизнь Джузеппе Мадзини (1805–1872). – М., 1981.
179. Кирхейзен Г. Женщины вокруг Наполеона. – М., 1991.
180. Ковалевская М. Италия в борьбе за национальную независимость и единство: от революции 1831 г. к революции 1848–1849 гг. – М., 1977.
181. Коваленский В. Билль о правах в конституционной истории США. – М., 1983.
182. Ковальская М. Движение карбонариев в Италии 1808–1821 гг. – М., 1971.
183. Кожокин Е. Государство и народ. От Фронды до Великой Французской революции. – М., 1988.
184. Кокошин А. Бисмарк и Мольтке // Международная жизнь. – 1990. – № 7.
185. Коленкур А. Мемуары. – М., 1943.
186. Конституции зарубежных государств. – М., 1997.

187. Конституция и законодательные акты буржуазных государств XVII–XIX вв. – М., 1957.
188. Копосов Н. Абсолютистская монархия во Франции // Вопросы истории. – 1989. – № 1.
189. Кормилец А., Поршаков С. Кризис двухпартийной системы США накануне и в годы гражданской войны (конец 1840–1865). – СПб. 1987.
190. Коряков В. Политика Франции в Китае в конце 19 в.-М.,1985. -239 с.
191. Косарев А. Революция: сравнительная характеристика становления государственности в Англии, Франции, России в новое время // Государство и право. – 1994. – № 8, 9.
192. Котова Е.В. Династия Габсбургов. /НИИИ. -1991.- №4.
193. Краткая история Венгрии. – М., 1988
194. Кривогуз И. Второй Интернационал. 1889-1914.-М.,1964.-494 с.
195. Крип'якевич І. П. Всесвітня історія в 3-х кн. Кн. 2. – К.: Либідь, 1995.
196. Крип'якевич І. П. Всесвітня історія в 3-х кн. Кн. 2. – К.: Либідь, 1995.
197. Кто есть кто в военной истории с 1453 по настоящее время / Дж. Киган, Эндрю Уиткрофт. – Лондон – Нью-Йорк – Москва, 2000.
198. Кто есть, кто в военной истории с 1453 по настоящее время / Дж. Киган, Эндрю Уиткрофт. – Лондон – Нью-Йорк – Москва, 2000.
199. Куропятник Г. “Час пик” в истории США: выборы 1864 г., решившие судьбу Союза Штатов // Новая и новейшая история. – 1997. – № 6.
200. Куропятник Г.П. Вторая Американская революция. – М., 1961.
201. Курс лекцій з історії України [Текст] : у 4-х частинах / Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. - Тернопіль : Астон, 2007 - Ч. 2 : Нова історія України / П. А. Михальчук, І. П. Куций. - 2007. - 479 с.
202. Кучеренко Г. Людовик XVI – от трона до гильотины // Новая и новейшая история. – 1994. – № 2.
203. Кущева М. Монархия и общество: взгляды французских мыслителей. 1715–1748 годы // Новая и новейшая история. – 2004. – № 5.
204. Лабутина Т. Женское образование в стюартовской Англии (1603–1714) // Новая и новейшая история. – 2001. – № 2.
205. Лабутина Т. Политическая борьба в Англии в эпоху Реставрации Стюартов. 1660–1681. – М., 1982.
206. Лаврецкий И. Панчо Вилья (1878-1923). -М.,1962. -256 с. (Мексиканская буржуазно-демократическая революция)
207. Лавров Н. Мексиканская революция 1910-1917 гг.-М.,1972. - 290 с.
208. Лавровский В. М. Сборник документов по истории Английской буржуазной революции. – М.: Высш. Школа, 1973.
209. Лан В. США: от испано-американской до Первой мировой войны. М.,1975
210. Леви А. Женщины в жизни Наполеона. – Вильнюс, 1992.
211. Ліберальна філософія Джона Локка і американська революція [Текст] / В.І. Гусев // Наукові записки Києво-Могилянської Академії. - 2004. - Т. 25: Сер. Філософія та релігієзнавство. - С. 31-46.
212. Ллойд Джордж Д. Речи, произнесенные во время войны: Воспоминания. Мемуары. Д.Ллойд Джлрж. – Мн.: Харвест, 2003.
213. Логинов А. Конец “Индийской территории” в США // Вопросы истории. – 1984. – № 5.
214. Ложный путь одной нации. Национализм (Франция и Германия в XIX–XX веке) // Вопросы социологии. – 1993. – № 1.
215. Лосев Ю. Международное рабочее движение в годы первой мировой войны. Крах II Интернационала. -М.,1963.-62 с.
216. Лурье А. Гарибальди. –М., 1957.
217. Лысяков В. Людовик XIV о государстве и монаршей власти // Новая и новейшая история. – 2002. – № 5.
218. Любин В. Италия накануне вступления в первую мировую войну. -М.,1982.-192 с.
219. Людвиг Э.Последний Гогенцоллерн (Вильгельм II). -М.,1991.
220. Майский И. Испания 1808-1917. --М.,1957.-452 с.

221. Макарчук В. Загальна історія держави і права зарубіжних стран. -К.,2001.-591 с.
222. Малов В. Был ли кризис XVII в.? // Новая и новейшая история. – 1985. – № 5.
223. Малов В. Кольбер: абсолютистская бюрократия и французское общество. – М., 1991.
224. Малов В. Людовик XIV: опыт психологической характеристики // Новая и новейшая история. – 1996. – № 6.
225. Малов В. Фронда // Вопросы истории. – 1986. – № 7.
226. Малов В. Жан-Батист Кольбер – реформатор XVII века (1619–1683) // Новая и новейшая история. – 2000. – № 3.
227. Манфред А. Образование русско-французского союза. -М.,1975.
228. Манфред А. Великая французская революция. – М., 1983.
229. Манфред А. Наполеон Бонапарт. – М., 1983.
230. Манькин А. История двухпартийной системы США. – М., 1981.
231. Марешаль Э. История 19 века (1789-1899 гг.). Т.1-3,1904.-1586 с., ч.2.-М.,1981,-159с.
232. Марков Л. Россия и Священный союз // Новая и новейшая история. – 1989. – № 1.
233. Марущак М. Історія дипломатії ХХ століття: Курс лекцій. -Львів,2003.
234. Массон Ф. Наполеон и его женщины. – М., 1993.
235. Матвеев В. Сардинское королевство и его экспедиционный корпус в Крымской войне 1855–1856 // Вопросы истории. – 2004. – № 8.
236. Медина М. Соединенные Штаты и Латинская Америка XIX в. М., 1979.
237. Медушевский А. Абсолютизм XVI–XVII вв. // Новая и новейшая история. – 1991. – № 3.
238. Международное рабочее движение: В 7т.-Т.2,1976. -654 с.
239. Международные отношения 1870-1918. Сб. док. М., 1940.
240. Мережковский Д. Наполеон. – М., 1995.
241. Мизиано К. Итальянское рабочее движение на рубеже XIX-XX вв.-М.,1976. -301
242. Мир на рубеже 19-20 вв.: тенденции, развития, противоречия, революции. -М.,1991.- 80 с.
243. Мишин А. Государственное право США. – М., 1976.
244. Мишина И., Жарова Л. Новое время (конец XV – XVIII вв.). – Симферополь: НАТА, 2001.
245. Мишина И., Жарова Л. Новое время (конец XV – XVIII вв.). – Симферополь: НАТА, 2001.
246. Молок А. Практикум по новой истории. – М., 1955.
247. Молчанов Н. Жан Жорес: Французский социалист, оратор и мыслитель. -М.,1986.-397 с.
248. Молчанов Н. Жорес (1859-1914 гг). -М.,1969.-399 с.
249. Монархи Европы. Судьбы династий. – М., 1996.
250. Мортон А. История Англии. – М., 1950.
251. Муромцева О. Жизнь и деятельность Джузеппе Гарибальди. Современный взгляд // Новая и новейшая история. – 2002. – № 1.
252. Набоков В. Из воюющей Англии: Путевые очерки. -Петроград, б.г.-130 с.
253. Невлер В. Демократические силы в борьбе за объединение Италии. 1831–1860. – М., 1982.
254. Никитина И.А Захват бургских республик Англией 1889-1902. М.,1970
255. Нитобург Э. Негры в США (XVII – начало XX в.). – М., 1981.
256. Нитобург Э. США: цветной барьер в прошлом и настоящем // Новая и новейшая история. – 1997. – № 2.
257. Новая и новейшая история (1870-1986). -М.,1988.-558 с.
258. Новая история стран Европы и Америки начала 1870-х гг. – 1918 (под ред. И. Григорьевой). – М.: Изд-во МГХ, 2001.
259. Новая история стран Европы и Америки начала 1870-х гг. – 1918 (под ред. И. Григорьевой). – М.: Изд-во МГХ, 2001.
260. Новая история стран Европы и Америки: Первый период / Под ред. А.В. Адо. М., 1986.
261. Новая история стран Европы и Америки: Первый период / Под ред. Е.Е. Юровской, И.М. Кривогуза. М., 1997.
262. Новая история. 1871-1917 г./Галкин И., Ерофеев А.-М.,1984. -543 с.
263. Новая история. Второй период. -М.,1976.-542 с.
264. Новая история. Ч. 1. 1640 – 1870 / под. Ред. А. Нарочницкого. – М.: Госиздат., 1963.

265. Новая история. Ч. 1. 1640 – 1870 / под. Ред. А. Нарочницкого. – М.: Госиздат, 1963.
266. Норден А. Уроки Германской истории. К вопросу о политической роли финансового капитализма и юнкерства. -М.,1948.-294 с.
267. Норман Д. Європа. Історія. – К.: Основа, 2000.
268. Норман Д. Європа. Історія. – К.: Основа, 2000.
269. Оболенская С. Франко-прусская война 1870–1871 гг. и общественное мнение Германии и России. – М., 1977.
270. Объединение Италии: 100 лет борьбы за независимость и демократию. – М., 1963.
271. Овчаренко Н. Германская социал-демократия на рубеже двух веков XIX-XX. Идеино-политическая эволюция СДПГ в период империализма. -М.,1975.-319 с.
272. Омельченко О. Всеобщая история государства и права. – М., 1998. – Т.1.
273. Орлов А. Англо-российский “крымский” дипломатический конфликт // Новая и новейшая история. – 2002. – № 3.
274. Освободительное движение народов Австрийской империи: Возникновение и развитие. Конец ХУІІ в.-1849 г. – М., 1980.
275. Осипова Т. Ирландский город и экспансия Англии XVII–XVIII вв. – М., 1973.
276. Очерки новой и новейшей истории США: В 2 т. – Т. 1. – М., 1960.
277. Палмер А. Бисмарк. – Смоленск, 1997.
278. Петров А. Деятельность Российско-американской компании накануне продажи Аляски США 1858–1867 // Вопросы истории. – 2006.– № 2.
279. Петровский В. Суд Линча: Очерк истории терроризма и нетерпимости в США. – М., 1967.
280. Петряев К. Курс лекций по истории Германии, Франции, Англии и США: В 2 ч. – Ч. 1. – М., 1960.
281. Петряев К. Курс лекций по истории Франции, Германии, Англии, Ирландии и США. 1871-1914. В 2-х ч. Ч.1. -К.,1958. -443 с.
282. Писарев Ю. Балканы в военных планах Германии и Австро-Венгрии накануне первой мировой войны:1912-1914// НИИИ. -1987.- №4.
283. Писарев Ю. Великие державы и Балканы накануне первой мировой войны. -М.,1985.-285 с.
284. Писарев Ю. Освободительное движение югославских народов Австро-Венгрии.1905-1914. - М.,!962.
285. Писарев Ю.А. Германский империализм и Балканы: роковые решения Вильгельма II Гогенцоллерна// НИИ. – 1983. - №5.Сказкин С.Д. Конец австро-русско-германского союза. – М., 1974.
286. Пискорский В. История Испании и Португалии. -СПб,1902. -198 с.
287. Питльована Л.Ю. Зовнішня політика США зламу ХІХ – початку ХХ століття в американському повоєнному історіографічному дискурсі: основні ідеї та проблеми //Вісник. 2013. – №2.
288. Питльована Л.Ю. США у воєнних конфліктах зламу ХІХ – ХХ ст. в оцінках американської історіографії //Вісник. 2013. – №3, с. 199-205.
289. Пожарская С. Общие тенденции развития Европы в 19 –нач. 20 в.//Новая и новейшая история. -1999.-№ 4.- С.51-60
290. Пожарская С., Намазова А. Основные этапы формирования гражданского общества в странах Западной Европы и России в XIX–XX вв. // Новая и новейшая история. – 2006. – № 3.
291. Полетика Н.П. Возникновение первой мировой войны (июльский кризис 1914г.) – М., 1964.
292. Политическая мысль Европы конца XIX - нач. XXв. – Екатеринбург,1991,-243 с.
293. Политические партии США в новое время. – М., 1981.
294. Полякова Е.Ю. Северная Ирландия: Истоки конфликта //НИИИ. – 1990. - №6. – с. 41-52.
295. Полянський О. Західна Україна у двох революціях: 1848–1918. – Тернопіль, 1998.
296. Пономарев М., Смирнова С, Новая и новейшая история стран Европы и Америки. – М.: Владос, 2000.
297. Пономарев М., Смирнова С, Новая и новейшая история стран Европы и Америки. – М.: Владос, 2000.

298. Пономарев М., Смирнова С. Новая и новейшая история стран Европы и Америки: Практическое пособие: В 3 ч. – М., 2000. – Ч. 1 – 2.
299. Практикум по новой истории. Ред. Естеферова Т. – М., 1973.
300. Пристер Е. Краткая история Австрии. – М., 1952.
301. Пристер Е. Краткая история Австрии. – М., 1959.
302. Прокопьев В. Армия и государство в истории Германии. X–XX вв. – Л., 1982.
303. Промышленный переворот. Круглый стол. //Новая й новейшая история.-1984. – №4.
304. Пуанкаре Р. На службе Франции 1914 – 1915: Воспоминания. Мемуары. – М.: АСТ, Мн.: Харвест, 2002. - Т 1-2.
305. Разин Е. История военного искусства. – СПб, 1994. – Т. 2.
306. Раймон Ю. Политические традиции в истории Франции // НИИ. – 1992. - №5.
307. Раков В. М. «Европейское чудо» (Рождение новой Европы в XVII – XVIII вв.). – Пермь.: Изд-во Пермского университета, 1999.
308. Революции 1848-1849 гг./ Под ред. Ф.В. Потемкина и А.И. Молока: В 2-х т. – М.,1952. – Т. 1-2.
309. Революція 1848-1849 рр. в Італії / Ольга Сухобокова // Історія України. - 2013. - № 3 (лютий): Вкладка. - С. 1-7
310. Ревякин А. Французские династии: Бурбоны, Орлеаны, Бонапарты // Новая и новейшая история. – 1992. – №4.
311. Розгром імперії Наполеона. Віденський конгрес. Всесвітня історія. 9 клас / Е. В. Пилипюк // Історія та правознавство. - 2012. - № 27. - С. 20-23 : табл.
312. Ротшейн Э. В.И.Ленин и социалистическое движение в Великобритании. -М.,1970. -112 с. (Рабочее движение в Англии 19-20 в.)
313. Рубинштейн Е. Политика германского империализма в Западных польских землях в конце XIX – нач. XX в.-М.,1953. -253 с.
314. Руденко Б. Рабочее движение в США в 1870-1914 г. – М.,1958. - 63 с.
315. Сборник документов по истории нового времени стран Европы и Америки (1640–1870). – М., 1990.
316. Світ на зламі епох (кінець XIX ст. - 1939 р.) / Сергій Троян. - Харків : Основа, 2013. - 126 с.
317. Світ на зламі епох (кінець XIX ст. - 1939 р.) / Сергій Троян. - Харків : Основа, 2013. - 126 с.
318. Севостьянов Г., Уткин А. Томас Джефферсон. – М., 1976.
319. Сергеев Е.Ю. Политика Великобритании и Германии на Дальнем Востоке. 1897 – 1903. – М., 1998. 229 С.
320. Серени Э. Аграрный вопрос в Италии. – М., 1949.
321. Серова О. От Тройственного союза к Антанте: Итальянская внешняя политика и дипломатия в конце XIX- начале XX в.-М.,1983.-304 с.
322. Силин А. Экспансия Германии на Ближнем Востоке в конце XIX в.- М.,1971. -258
323. Слезнин Я. Испано-американская война 1898г.-М.,1956.
324. Согрин В. Буржуазные революции в США: общее и особенное // Вопросы истории. – 1983. – № 3.
325. Согрин В. Война США за независимость как социально-политическая революция // Новая и новейшая история. – 2005. – № 3.
326. Согрин В. Идеиные течения в американской революции XIX в. – М., 1980.
327. Согрин В. История США. - М., 2003.
328. Согрин В. Основатели США. Исторические портреты. – М., 1983.
329. Соколов Б. Германская империя от Бисмарка до Гитлера. – М., 2003.
330. Степанова Е., Лавиова С. Борьба за единую демократическую Германию в период революции 1848–1849 гг. – М., 1955.
331. Строков А., Разин Е. История военного искусства. – М., 1994.
332. Стэвис Б. Человек, который никогда не умирал: Записки о Джо Хилле и его времени. - М.,1964. -143 с. (Рабочее движение США в 20 в.)

333. Султыгов А. Этнополитический конфликт в Северной Ирландии: прошлое и настоящее // Новая и новейшая история. – 2006. – № 2.
334. Сухоруков А. Трафальгарское сражение // Новая и новейшая история. – 2005. – № 5.
335. США: политическая мысль и история. – М, 1976.
336. Сэнберг К. Авраам Линкольн. – М., 1961.
337. Таран Л. Французька історіографія (70-і pp. XIX – 80-ті XX ст.).- к.,1991.-101 с.
338. Тарасов К. Колумбия. -М.,1976.-69 с.
339. Тарасов К. Перу. -М.,1974.-64 с.
340. Тарле Е. Наполеон. – Минск, 1992.
341. Тейлор А. Дж. П. Габсбургська монархія 1809-1918. Історія Австрійської імперії та Австро-Угорщини. –Львів, 2002.
342. Тревельян Дж. М. История Англии от Чосера до королевы Виктории. – Смоленск, 2002.
343. Трифанов С. И. Словарь – пособие по новой истории. – Симферополь.: НАТА, 2001
344. Трифанов С. И. Словарь – пособие по новой истории. – Симферополь: НАТА, 2001.
345. Троицкий Н. Маршалы Наполеона // Новая и новейшая история. – 1993. – №5.
346. Троицкий Н. Олександр I и Наполеон. – М., 1994.
347. Троян С.С., Постоловський Р.М., Федорак В.Ф. Світ на зламі епох: історія кінця XIX – першої половини XX ст.: Навч. посібник. – К.: НМЦ ВО, 2000.
348. Троян С.С., Постоловський Р.М., Федорак В.Ф. Світ на зламі епох: історія кінця XIX – першої половини XX ст.: Навч. посібник. – К.: НМЦ ВО, 2000.
349. Трояновская М. США: у истоков двухпартийной системы. – М., 1989.
350. Трухановский В.Г. Беджамин Дизраели и королева Виктория //НИНИ. – 1990. - №4 - №5.
351. Туполев Б. Германский империализм в борьбе за «место под солнцем»: Германская экспансия на Ближнем Востоке и Восточной Африке в кон. 19 – нач. 20 в. – М.,1991.-292 с.
352. Тэн И. Наполеон Бонапарт. – М., 1996.
353. Тюлар Ж. Наполеон. – М., 1996.
354. Удобро Г. Америка 500 лет назад: современный взгляд // НИНИ. – 1992. – № 4.
355. Ундасынов И. Коммунистический Интернационал: достижения, просчеты, уроки. -М.,1990.-267 с.
356. Уткин А.И. Дипломатия Вудро Вильсона. – М., 1989.
357. Федосова Е. Идеи европейского единства в общественно-политической мысли Франции XVIII–XIX вв. // Новая и новейшая история. – 1994. – № 3.
358. Федосова Е. Польский вопрос во внешней политике Франции. – М., 1980.
359. Фоглер Г. Переход от феодализма к капитализму // Новая и новейшая история. – 1990. – № 3.
360. Фонер Ф. История рабочего движения в США. -М.,1969.-Т.4.-604 с. Т.5.-1983.-311 с. Т. 6.-1985.-295 с.
361. Фонер Э. Рабство, гражданская война и реконструкция: новейшая историография // Новая и новейшая история. – 1991. – № 6.
362. Фостер У. Негритянский народ в истории Америки. – М., 1955.
363. Франкіяна в американських і канадських бібліотеках [Електронний ресурс] / Марина Антонович-Рудницька ; прог. Г. С. Седінкіна ; Українська Вільна Академія Наук. - text/html. - Кіровоград : ОУНБ ім. Д. І. Чижевського, 2006.
364. Франклин Б. Избранные произведения. – М., 1956.
365. Халфин Н. Победные трубы Майванда. -М.,1980. -352 с. (Колониальная политика Англии в Афганистане 19 в.).
366. Хвостов В.М. Франко-русский союз и его историческое значение. - М., 1955.
367. Хобсбаум Э. Век империи: 1875 -1914. -Р.,1999.-540 с.
368. Хобсбаум Э. Век революции: Европа 1789-1848. -Р.,1999.-475 с.
369. Хорошев А. Карл I Стюарт и парламент // Новая и новейшая история. – 2005. – № 1.
370. Хрестоматия по новой истории (1640–1815). Под. ред. Губера А., Ефимова А.: В 3 т. – М., 1963. – Т. 1.
371. Хрестоматия по новой истории. Второй период. – Москва, 1993.

372. Хрестоматія з нової історії: В 2 ч. / За ред. О. Молока, В. Орлова. – К., 1954.
373. Царев Н. От Шлиффена до Пендербургия: (О провале военной доктрины Кайзеровской Германии в 1914-1918 г.) -М.,1956. -377 с.
374. Цольнер А. Історія Австрії.-Львів, 2001.
375. Цольнер А. Історія Австрії. – Львів, 2001.
376. Чеканцева З. О новом подходе к истории народных движений: Франция XVI XVIII вв. // Новая и новейшая история. – 1993. – № 4.
377. Черкасов П. Людовик XVI и Екатерина II (1774–1776) // Новая и новейшая история. – 1999. – № 5.
378. Черкасов П. Судьба империи: очерк колониальной экспансии Франции в XVI – XX веках. – М., 1983.
379. Черкинский Ю. Бастилия // Новая и новейшая история. – 1992. – № 3.
380. Черняк Е. Времен минувших заговоры. – М., 1994.
381. Чикалов Р.А., Чикало І.Р. Нова історія країн Європи та США. - М.: Вища школа, 2005. - 552 с.
382. Чистозвонов А. Генезис капитализма: проблемы методологии. – М., 1985.
383. Чубинский В. Бисмарк: Политическая биография. – СПб, 1997.
384. Чубинский В.В. Бисмарк. Политическая биография. - М.,1988.
385. Шарифжанов И. Современная английская историография буржуазной революции XVII века. – М., 1982.
386. Шедевы Я. Меттерних против Наполеона. – М., 1991.
387. Шейнман М. Ватикан и католицизм в конце XIX века. -М.,1958.
388. Шепарнева А. Крымская война в освещении западников // Вопросы истории. – 2005.– № 9.
389. Шеремет В. Османская империя и Западная Европа (вторая треть XIX в.). – М., 1986.
390. Шкляж Г. Знаменитые политические и общественные деятели Англии XVIII–XIX вв. – Одесса, 1994.
391. Шлепаков А. Биография статуи Свободы. -М.,1969.-116 с.
392. Шмидт С., Гутнова Е., Исламов Т. Абсолютизм в странах Западной Европы и России (опыт сравнительного изучения) // Новая и новейшая история. – 1985. – № 3.
393. Шнеерсон Л. Австро-прусская война 1866 г. и политика великих держав. – Минск, 1962.
394. Шнеерсон Л.М. Австро-прусская война 1866 г. и дипломатия великих европейской держав (из истории «германского вопроса»). -Минск, 1962.
395. Шпотов Б Фермерское движение в США. 1780–1790 гг. – М., 1982.
396. Шпотов Б. Промышленный переворот в США. – М., 1991. – Т. 1 – 2.
397. Эджингтон Г. Адмирал Нельсон: История жизни и любви. – М., 1992.
398. Эмерсон Р. Наполеон или деятель мира. – М., 1997.
399. Энштейн А. История Германии от позднего средневековья до 1848 г. – М., 1961.
400. Юровская Е.Е. Практикум по новой истории 1870-1917. М., 1979.
401. Яброва М. Очерки истории колониальной экспансии Англии в эпоху первоначального накопления. – Саратов, 1966.
402. Языков Э. Обобщающее исследование политической истории США XVII–XX вв. // Новая и новейшая история. – 2002. – № 2.
403. Якобинство в исторических итогах Великой французской революции // Новая и новейшая история. – 1996. – № 5.
404. Яковлев Н. Вашингтон. – М., 1976.
405. Яровой В. Происхождение англо-американской войны 1812–1815 гг. – Иркутск, 1987. ...

15. Інформаційні ресурси

1. www.history.org.ua Інститут історії Національної Академії наук України
2. www.nbu.gov.ua Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
3. www.britannica.com Он-лайн енциклопедія «Британіка»
4. history.vn.ua Книги та підручники з історії України та всесвітньої історії